

оцінка»); обґрунтовано класифіковано і узагальнено інформацію, подану у фінансовій звітності, тобто не надто детально і не надто стисло; відображає звітність основні операції й події так, що фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів подано в прийнятних межах, тобто в межах, досягнення яких у фінансовій звітності є обґрунтованим і практично можливим.

Таким чином, факторами впливу на відображення і контроль похідних валютних інструментів у фінансовій звітності є: брак практичного досвіду їх використання; складність визнання, класифікації та оцінки; використання різних концептуальних основ фінансової звітності і, відповідно, різних стандартів обліку. Вважаємо, що одним з напрямків подолання негативного впливу означених факторів є остаточний перехід на використання міжнародних стандартів фінансової звітності в українській практиці. Це особливо актуально в умовах динамічного розвитку валютного ринку і формування системи валютного нагляду, важливими суб'єктами якої є аудиторські фірми.

Література

1. Слав'янська Н.Г. Перспективи використання похідних фінансових інструментів в Україні [Електронний ресурс] / Н.Г. Слав'янська, А.С. Незнамова // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. — 2010. — Вип. 29. — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2010_29/10_29_29.pdf>

2. Методологічні положення щодо складання фінансового рахунку: Наказ Державного комітету статистики від 16.02.2004 р. № 112 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0112202-04>>

Герасимович А. М.,

д-р екон. наук, професор

кафедри менеджменту банківської діяльності,

Герасимович І. А.,

д-р екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку,

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

Морозова-Герасимович Н. А.,

канд. екон. наук, сертифікований аудитор

ЯКИМ БУТИ АУДИТУ В УКРАЇНІ?

Ситуація, яка сьогодні склалася в аудиторському бізнесі України, є «парадоксальною». Виникла вона з наступного. Аудит прийшов в Україну разом із зміною державної на приватну форму

власності, достовірність вартості якої і повинні підтверджувати, як це прийнято в світовій практиці, аудитори.

З прийняттям у 1993 р. Закону України «Про аудиторську діяльність», була створена, для регулювання вказаної діяльності, Аудиторська палата України, яка почала широкомасштабну підготовку аудиторів (що продовжується в тих же обсягах і сьогодні) в розрахунку на наявну на той час велику кількість акціонерних товариств, і з надією на зростання як їх кількості, так і за рахунок новостворених малих і середніх підприємств.

Реально, більшість промислових акціонерних товариств за період з 1994 року прийшла в занепад і через банкрутство їх кількість скоротилася, але кількість аудиторів зросла неймовірно. Банально виражаючись, всі вони хочуть мати роботу — за будь-яку ціну і навіть згодні не проводити аудит і надавати висновки від 50 до 500 грн за «одну штуку» підприємства, що влаштовує також останніх. Зусиль на підготовку такого висновку витрачати не має необхідності. Їх зразки (шаблони) є в Інтернеті в які досить внести додатково цифрові показники і назву АТ.

Вказані висновки характерні в більшості випадків для аудиторів СПД — фізичних осіб, які беруться за таку роботу не маючи ні досвіду, ні стажу роботи (отже низької кваліфікації). Адже доступ в цю діяльність відкрито для всіх прямо зі студентської лави (якщо «зробив» фіктивні документи про трьохрічний стаж роботи головним бухгалтером фірми «Рога і копита» — малого підприємства, яке зареєстроване але, можливо зовсім не функціонує).

Аудиторські висновки таких аудиторів мають низьку достовірність щодо підтвердженого по певному акціонерному товариству. Адже часто, слідом за такою «достовірністю» висновку, який підтверджує позитивний фінансовий стан АТ, воно банкрутує, або впадає в глибоку «фінансову кому».

Наші пропозиції щодо підвищення якості і достовірності аудиторських висновків за результатами обов'язкового аудиту полягають у наступному:

1. Щоб упевнитись у вищевказаному, пропонуємо Національній Комісії з цінних паперів і фондового ринку (НКЦПФР) та Національному банку України (НБУ) здійснювати регулярні перевірки таких аудиторів на предмет наявності системи робочих документів, згідно з вимогами Міжнародних стандартів аудиту, що підтверджують якість здійсненого аудиту.

2. Оскільки висока достовірність — це життєво важлива проблема державної ваги, то НКЦПФР встановити, що обов'язковий

аудит АТ мають право здійснювати не СПД — фізособи, а тільки Аудиторські фірми-юридичні особи:

а) стаж роботи яких на аудиторському ринку складає не менше 5 років (для банків 10 років);

б) штат сертифікованих аудиторів, не менше 3 особи зі стажем роботи в аудиторських фірмах, як це прийнято в Західній Європі, не менше 5 років (для банків 10 років);

в) які пройшли перевірку контролю якості Аудиторською Палатою України і мають відповідне свідоцтво;

г) для проведення аудиту акціонерних товариств, які працюють на міжнародному рівні, обов'язкова наявність в штаті аудиторів з відповідними міжнародними сертифікатами;

д) наявність свідоцтв у сертифікованих аудиторів про щорічне підвищення кваліфікації в Аудиторській Палаті України та Національній комісії з цінних паперів і фондового ринку України.

Ефективний і багаторічний досвід щодо підвищення кваліфікації має Аудиторська Палата України, щорічно проводячи тижневі курси із здачею відповідного екзамену. В них приймають участь і провідні працівники НКЦПФР в якості викладачів проблемних питань свого напрямку. Програму цих курсів бажано розширити з питань цінних паперів тощо. Варто підкреслити, що в системі Аудиторської палати України та Національної академії статистики обліку та аудиту багато років функціонує спеціалізована кафедра «Центр аудиту», яка займається питаннями вдосконалення методології аудиту. Вона ж розробляє освітні програми, підготує і проводить семінари з поточного і щорічного підвищення кваліфікації. Вказана Національна академія статистики, обліку та аудиту має філіали в усіх обласних центрах України, що забезпечить професійне підвищення кваліфікації набагато краще, ніж розпорошити це між різними вузами України, як це планує НКЦПРФ, які будуть починати з нуля.

Такі вимоги повинні бути і до аудиторських фірм які проводять аудит страхових компаній, кредитних спілок, лізингових компаній, інститутів спільного інвестування та компаній з управління їх активами, недержавних пенсійних фондів, ломбардів.

Що стосується аудиту підприємств середнього і малого бізнесу, то його можуть проводити, (як і різні види консультування) акціонерних товариств, аудиторські фірми та суб'єкти підприємницької діяльності — фізичні особи, які включені в відповідні реєстри Аудиторської палати України, але не включені в реєстри Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку України та Національного банку України.

Вище перелічені зростаючі вимоги викликані трансформацією української економіки в світову і необхідністю підвищення, в зв'язку з цим, достовірності аудиторських висновків рівень яких залежить від якості аудиторських послуг. Якість це не тільки високий освітній рівень, багаторічний практичний аудиторський досвід, система постійного навчання і підвищення кваліфікації, але й система деталізованого планування організації аудиторського процесу на підготовчій, стадії перевірки та заключній стадії, яка базується на системі робочих документів всього процесу перевірки. Тільки такий підхід забезпечить високий рівень доказовості при формуванні аудиторського висновку.

Забезпечити якість аудиторських послуг, і, особливо з обов'язкового аудиту великих акціонерних товариств, можуть тільки аудиторські фірми, які мають достатній штат досвідчених і висококваліфікованих сертифікованих аудиторів, а не суб'єкти підприємницької діяльності — фізичні особи.

Гришко Н. В.,

д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри «Облік та аудит»,

Скубак Ю. А.,

студент,

Донбаський державний технічний університет

АУДИТ ВИТРАТ ПО ЦЕНТРАХ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Аудит витрат на промислових підприємствах є найважливішою і, в той же час, найскладнішою частиною аудиторської перевірки. Метою аудиту витрат є встановлення достовірності і правильності складання первинних документів щодо визначення витрат, повноти та своєчасності їх відображення в облікових регістрах згідно з чинним законодавством.

Аудиторська перевірка витрат підприємства ускладнюється тим, що українські аудитори використовують власні розробки щодо проведення аудиту витрат підприємства, які не опубліковані в економічних наукових виданнях. Як результат: збільшення термінів здійснення перевірки, зниження якості, ефективності і результативності аудиту. Крім того, взагалі не приділено увагу зовнішнього аудиту витрат по центрах відповідальності при застосуванні трансфертного ціноутворення.